

ORGAN ZWIĄZKU MIAST
I GMIN MORSKICH

CZAS MORZA

NR 2(38) CZERWIEC 2009

ISSN 1425-2430

KWARTALNIK BEZPŁATNY

IX edycja konkursu „Morze a moja duża i mała Ojczyzna”

Zrealizowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Morska edukacja młodych
talentów Wybrzeża

str. 13 - 23

GDAŃSK – morze możliwości

WYKAZ DELEGATÓW (KADENCJA 2006-2010)

	Miasto/Gmina	Delegaci
1.	Cedry Wielkie	Bożena Daszewska – przewodnicząca rady
2.	Darłowo	Tomasz Bobin
3.	Dziwnów	Marek Lisowski – przewodniczący rady, Zbigniew Jeszka – radny
4.	Elbląg	Zdzisław Olszewski – radny
5.	Gdańsk	Andrzej Bojanowski – skarbnik miasta
6.	Gdynia	Paweł Nogalski – radny
7.	Gniewino	Zbigniew Walczak – wójt
8.	Hel	Mirosław Oniszczyk – wiceprzewodniczący rady
9.	Jastarnia	Tyberiusz Narkowicz – burmistrz
10.	Kołobrzeg m.	Beata Wojtal – radna
11.	Kołobrzeg gm.	Krzysztof Szopik – przewodniczący rady
12.	Kosakowo	Jerzy Włodzik – wójt
13.	Krynica Morska	Adam Ostrowski – burmistrz
14.	Krokowa	Wojciech Dettlaff – wiceprzewodniczący rady
15.	Lębork	Włodzimierz Klata – burmistrz
16.	Łeba	Halina Klińska – burmistrz, Magdalena Bojarczuk – sekretarz miasta
17.	Międzyzdroje	Leszek Tomasz Dorosz – burmistrz, Mateusz Flotyński – zastępca burmistrza
18.	Puck	Marek Falkowski – przewodniczący rady Zbigniew Jaroni – zastępca burmistrza
19.	Pruszcz Gdański gm.	Krzysztof Włodarczyk
20.	Pruszcz Gdański m.	Janusz Wróbel – burmistrz
21.	Pszczółki	Hanna Brejwo – wójt
22.	Rewal	Waldemar Jaworowski – radny
23.	Słupsk	Marek Biernacki
24.	Sopot	Jacek Karnowski – prezydent
25.	Stegna	Eugeniusz Wyrzykowski – wójt
26.	Szczecin	Piotr Jania
27.	Sztutowo	Stanisław Kochanowski – wójt
28.	Świnoujście	Andrzej Szczodry – zastępca prezydenta
29.	Trzebiatów	Sławomir Ruszkowski – burmistrz
30.	Ustka	Adam Brzóska – przewodniczący rady
31.	Ustronie Morskie	Adam Budka – sekretarz gminy
32.	Władysławowo	Jacek Świdziński – zastępca burmistrza

Fot. Finaliści
IX edycji konkursu
„Morze a moja duża
i mała Ojczyzna”

4 - 7 Bursztyn dziedzictwem miast polskich

Chcemy wymienić doświadczenia związane z wykorzystaniem starożytnych i współczesnych szlaków bursztynowych do promocji polskich miast i gmin oraz skoordynować nasze działania.

8 - 9 Darłowska Lokalna Grupa Rybacka

Głównym celem stowarzyszenia będzie pozyskiwanie unijnych funduszy na rozwój regionu.

9 Przebojowe święto tulipanów

„Żuławski Tulipan” to wielobarwna, radosna i jedyna w swoim rodzaju impreza plenerowa, której pierwsza edycja odbyła się 1 i 2 maja w Mokrym Dworze.

10 Zamiast do kraju arabskiego jedź wypoczywać do Zachodniopomorskiego

W dniach 22 – 24 maja w Katowicach odbywały się Dni Województwa Zachodniopomorskiego.

11 Końcowy etap prac nad strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Głównym celem Strategii ma być aktywizacja potencjału, który powstał w Regionie Morza Bałtyckiego w wyniku rozszerzenia UE w 2004 r.

12 Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę podziemnych magazynów gazu

Zadaniem tej inwestycji jest poprawienie bilansu energetycznego kraju i województwa.

13 - 23 Morska edukacja młodych talentów Wybrzeża

To już IX edycja konkursu „Morze a moja duża i mała Ojczyzna” organizowanego przez Związek Miast i Gmin Morskich.

24 - 26 XXXV Walne Zebranie Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich

W dyskusji dotyczącej programu działalności Związku głos zabrał prezes Andrzej Bojanowski, który omówił plany współpracy z Ministerstwem Środowiska oraz plany organizacji konferencji „Natura 2000”

27 Sejmik morski

28 - 31 I Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej Euro Sea 2009

Wybór Gdańska na miejsce organizacji piłkarskich spotkań w ramach mistrzostw Europy w 2012 roku to nie tylko nobilitacja, ale i zobowiązanie.

WYDAWCA

ZWIĄZEK MIAST
I GMIN MORSKICH

80-853 Gdańsk
Wały Jagiellońskie 1
tel. 058 323 70 08
fax 058 323 70 61
e-mail: zmigm@zmigm.org.pl
www.zmigm.org.pl

DYREKTOR BIURA
GRZEGORZ WALCZUKIEWICZ

REDAGUJE ZESPÓŁ

ROMAN KOLICKI
REDAKTOR NACZELNY

tel. 058 520 27 72
e-mail: gem@gem.gda.pl

KOREKTA

LECH SKARBK

DTP

AGENCJA GEM
e-mail: gem@gem.gda.pl

DRUK

DRUKARNIA MISIURO
www.misiuro.pl

Numer zamknięto 16.06.2009
ISSN 1425-2430

Redakcja nie ponosi
odpowiedzialności za treść
ogłoszeń i reklam.
Zastrzegamy sobie prawo
skracania i adiustacji
tekstów oraz zmiany
ich tytułów.

Bursztyn dziedzictwem miast polskich

Proste rysunki drapieżników i dzikich koni pochodzące z XIII w. p.n.e. są świadectwem odwiecznego zainteresowania człowieka tym niezwykłym kamieniem. Bursztyn jest zastygłą żywicą drzew iglastych, których gatunku do dziś nie udało się ostatecznie ustalić, dlatego w XIX w. oznaczono je jako sosna bursztynodajna. Sosny te rosły ponad 45 mln lat temu, ale ich żywica niezmiennie pozostaje w kręgu zainteresowania człowieka, który wykorzystywał bursztyn w rzemiośle i sztuce, wierząc także w jego właściwości magiczne i lecznicze. Być może także dlatego, że żywica sosny bursztynodajnej nadal podlega procesom utleniania i polimeryzacji, stale się zmienia i będąc przyjazna człowiekowi „żyje” nadal...

Sąd inicjatywa Związku Miast i Gmin Morskich, by przedstawiciele miast leżących w obszarze bursztynowego szlaku spotkali się i podzielili doświadczeniami dotyczącymi związków z bursztynem – mówi **Grzegorz Walczukiewicz**, dyrektor biura Związku Miast i Gmin Mor-

skich, jednego z organizatorów I Forum Miast Szlaku Bursztynowego. **Robert Pytlos**, koordynator ds. bursztynu Prezydenta Miasta Gdańska, współorganizatora Forum (listę organizatorów uzupełnia Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna), podkreśla natomiast walor promocyjny dla

miasta i gminy, jaki przedstawia sobą bursztyn i tematyka z nim związana. – Chcemy wymienić doświadczenia związane z wykorzystaniem starożytnych i współczesnych szlaków bursztynowych do promocji polskich miast i gmin oraz skoordynować nasze działania – dodaje R. Pytlos.

ANDRZEJ BOJANOWSKI - WICEPREZYDENT
 MIASTA GDAŃSKA, PREZES ZMGM

Efektom tych inicjatyw stało się I Forum Miast Szlaku Bursztynowego, które odbyło się 20 i 21 maja br. w Nowym Ratuszu w Gdańsku. Honorowy patronat przyjęli: marszałek województwa pomorskiego, przewodniczący Rady Miasta Gdańska oraz Prezydent Miasta Gdańska.

O trafności idei Forum świadczyła pozytywna reakcja uczestników i gości. Na zaproszenie odpowiedziało ponad stu przedstawicieli miast i gmin oraz gości w roli obserwatorów nie tylko z Gdańska, ale także Darłowa, Słupska, Kalisza, Inowrocławia, Poznania, Wrocławia, Łodzi czy Kazimierza Dolnego.

– Jednym ze strategicznych celów rozwoju Gdańska jest wzmacnianie roli Gdańska jako światowej stolicy bursztynu – powiedział witając uczestników Forum, **Paweł Adamowicz**, Prezydent Miasta Gdańska. Konsekwentnie ugruntowujemy pozycję miasta w tej dziedzinie m.in. poprzez popularyzację wiedzy o bursztynie czy rozwijanie badań na ten temat. Również szereg inicjatyw takich jak powołanie Światowej Rady Bursztynu, Muzeum Bursztynu, ufundowanie dorocznej Nagrody Prezydenta Gdańska w konkursie wzorniczym Amberif Design Award podczas największych na świecie targów bursztynu

Amberif, wspieranie inicjatywy klastrowej „Gdańska Delta Bursztynu”, czy działania na rzecz utworzenia w Gdańsku Centrum Certyfikacji Bursztynu to przykłady świadczące jak dużą wagę przykładają Gdańsk >

> do promocji i rozwoju zainteresowania bursztynem. Kolejna inicjatywa – I Forum Miast Szlaku Bursztynowego jest próbą koordynacji działań w wymiarze ogólnokrajowym, próbą stworzenia efektywnego forum współpracy. **Andrzej Bojanowski**, Wiceprezydent Miasta Gdańska i prezes Związku Miast i Gmin Morskich, wskazał na podejmowane przez członków Związku działania promocyjne nawiązujące do tematyki bursztynu – by wspomnieć choćby o Mistrzostwach Świata w Poławianiu Bursztynu czy konkurs piękności o tytuł bursztynowej miss. – Warto jednak zintegrować te działania i nadać im wyższą rangę, wykorzystując doświadczenie Gdańska w tej dziedzinie – podkreślił A. Bojanowski.

Obrady sesji plenarnej poprowadził **Marcin Kapuściński**. Złożyły się na nią

LIST INTENCYJNY I FORUM MIAST SZLAKU BURSZTYNOWEGO PODPISUJE LESZEK MOŹDŻONEK – KOORDYNATOR PROGRAMU W BIURZE PREZYDENTA WROCŁAWIA

ROBERT PYTLOS - KOORDYNATOR DS. BURSZTYNU PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

wystąpienia: **Marcina Stąporka** – Starożytny Szlak Bursztynowy, **Krystyny Hartenberger-Pater** – Pomorski Szlak Bursztynowy, **Jolanty Murawskiej** – Europejski Szlak Gotyku Ceglanego jako przykład produktu turystyczno-kulturowego, **Tomasza Nowaka** – Szlak Bursztynowy jako jeden z głównych szlaków kulturowych w Polsce. Zwieńczeniem sesji była prezentacja projektu wspólnej deklaracji I Forum Miast Szlaku Bursztynowego. W wyniku dyskusji uczestnicy Forum przyjęli tekst deklaracji, a następnie uroczystie ją podpisali.

Drugi dzień obrad upłynął pod znakiem prezentacji poszczególnych miast i województw. Obrady prowadzili Robert Pytlos oraz **Maciej Dzierżanowski**. Wystąpienia zaprezentowali: **Ryszard Boniecki** – O Kaliszu na szlaku bursztynowym

List intencyjny

dotyczący wspólnych działań na rzecz upowszechnienia idei Szlaku Bursztynowego jako priorytetowego produktu turystyki kulturowej Polski

podpisany w dniu 20 maja 2009 roku podczas I Forum Miast Szlaku Bursztynowego w Gdańsku

Preambuła

Dziedzictwo kulturowe oparte na bogatych tradycjach wydobywania i handlu bursztynem na ziemiach polskich, kształtowaniu się sieci osadniczej wokół Szlaku Bursztynowego oraz współpracy miast i regionów stanowi podstawę do rozwoju priorytetowego produktu turystyki kulturowej Polski.

Dostrzegając znaczenie i rolę bursztynu oraz Szlaku Bursztynowego w promocji Polski oraz poszczególnych jej regionów,

postanawiamy:

Cel główny

Intencją Sygnatariuszy Listu jest wypracowanie efektywnych form współpracy dla integracji potencjału miast i województw opartego na dziedzictwie kulturowym bursztynu i Szlaku Bursztynowego.

Uruchomienie inicjatywy ma służyć tworzeniu sprzyjających warunków do prowadzenia działalności turystycznej, biznesowej, badawczej, edukacyjnej i kulturalnej związanej z bursztynem i Szlakiem Bursztynowym oraz stymulować współpracę w tym zakresie pomiędzy miastami,

turystycznymi i branżowymi organizacjami oraz stowarzyszeniami, placówkami muzealnymi, edukacyjnymi i badawczo-rozwojowymi oraz innymi zainteresowanymi podmiotami.

Inicjatywa ma także tworzyć platformę koordynacji działań związanych z bursztynem i Szlakiem Bursztynowym, które będą służyć rozwojowi i promocji miast, województw oraz całej Polski.

Zadania

1. Upowszechnianie idei Szlaku Bursztynowego jako priorytetowego produktu turystyki kulturowej poszczególnych miast i województw, a także całej Polski.
2. Przygotowanie listy wspólnych działań w oparciu o przeprowadzone konsultacje środowiskowe.
3. Pozyskanie do inicjatywy partnerów na terenie Polski i poza jej granicami oraz współdziałanie z nimi.
4. Wypracowanie modelu współpracy w zakresie budowania produktu kulturowego Europejski Szlak Bursztynowy.

Realizacja działań

Warunki realizacji wspólnych przedsięwzięć będą uzgadniane przez Sygnatariuszy Listu intencyjnego i inne zainteresowane

podmioty i wdrażane w ramach odrębnych umów lub porozumień.

Podpisanie Listu intencyjnego nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań finansowych. Jakikolwiek zobowiązania finansowe mogące się pojawić w przyszłości będą regulowane odrębnymi umowami pomiędzy zainteresowanymi stronami.

Postanowienia końcowe

W razie wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości co do interpretacji zapisów Listu intencyjnego, upoważnionymi do ich wyjaśniania są wyłącznie jego Sygnatariusze.

List intencyjny podpisano w dwóch oryginalnych egzemplarzach powielonych dla każdego z sygnatariuszy listu.

Dokument ten będzie przechowywany w Biurze Prezydenta Miasta ds. Promocji Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz w Związku Miast i Gmin Morskich.

Sygnatariuszom przysługuje prawo do odpisu Listu intencyjnego.

Sygnatariusze zapraszają inne miasta i organizacje do podpisania Listu intencyjnego i włączenia się w działania na rzecz realizacji inicjatywy.

NOWY RATUSZ W GDAŃSKU,
20 MAJA 2009 ROKU

i programie Kalifa 18 i 1/2, **Beniamin Z. Bieniewicz** – Promocja turystyki i kultury. Szerzenie wiedzy o bursztynie, **Ryszard Brejza** – Inowrocław, **Mirosława Stroińska**, Poznań – Śladami bursztynowych kupców na piechotę, **Tadeusz Gawrysiak** – Kruszwica – miasto na Szlaku Bursztynowym, **Grzegorz Stasielowicz** – Szlak Bursztynowy w Elblągu, **Eugeniusz Wyrzykowski** – 11 edycja Mistrzostw Świata w Poławianiu Bursztynu, **Ryszard Toczek** – Autostrada Bałtycka warunkiem integracji regionu Morza Bałtyckiego i rozwoju Polski, **Jakub Ryfa** – Władcy bursztynu – najlepszy produkt turystyczny Gdańska 2008, **Jacek Krzyżyński** – Otłoczyn Gmina Aleksandrów Kujawski na Szlaku Bursztynowym oraz **Robert Pytlos** – Gdańsk światową stolicą bursztynu.

Obrady zakończyła dyskusja, w której uczestnicy I Forum Miast Szlaku Bursztynowego podkreślili trafność inicjatywy mającej na celu scalenie dotychczasowych przedsięwzięć i projektów podejmowanych przez poszczególne jednostki samorządowe. Powszechnie deklarowano zainteresowanie współpracą, co zdaniem uczestników Forum pozwoli skoordynować działania, wzmocni ich efektywność. Forum spełniło zadanie jako platforma poznania się, wymiany informacji. Nic więc dziwnego, że już teraz organizatorzy zapowiadają kontynuację spotkań w ramach Forum, dążąc w przyszłym roku do poszerzenia formuły o udział przedstawicieli miast zagranicznych leżących na Szlaku Bursztynowym, przy czym kryterium ma być już nie tylko

lokalizacja, ale także tradycje i doświadczenia w obróbce i handlu bursztynem oraz zabytki z nim związane. Przewiduje się, że Forum wpisane zostanie w obchody Bursztynowego Tygodnia, na który złożą się międzynarodowe warsztaty bursztynnicze oraz spotkanie członków Światowej Rady Bursztynu.

Dodajmy także, że bursztynowy portal amber.com.pl przyjęty został za platformę komunikacji uczestników Forum Miast Szlaku Bursztynowego oraz wszystkich jednostek samorządowych zainteresowanych promocją Szlaku Bursztynowego.

R.K.
FOT. RoK PICTURES

W tekście wykorzystano materiały ze strony www.amber.com.pl

Z inicjatywy Arkadiusza Klimowicza - burmistrza Darłowa 25 maja br. doszło do spotkania w ratuszu przedstawicieli kilku miast i gmin z terenu dawnego powiatu sławieńskiego inaugurującego powstanie Darłowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej (DLGR). Będzie ona trójstronnym partnerskim stowarzyszeniem skupiającym samorządy, organizacje pozarządowe i przedsiębiorców. Głównym celem stowarzyszenia będzie pozyskiwanie unijnych funduszy na rozwój regionu.

Zarejestrowane w KRS stowarzyszenie musi skupiać, co najmniej 15 członków i obejmować konkretny obszar. Nadzór nad stowarzyszeniem będzie sprawować marszałek województwa. Według **Arkadiusza Klimowicza**, który jest inicjatorem powstania DLGR, ma ona szansę pozyskać nawet około 40 milionów złotych. Pieniądze będą pochodzić z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 - 2013”. Ma się on przyczynić do aktywizacji społeczności obszarów zależnych od rybactwa poprzez włączenie się partnerów społecznych i gospodarczych z określonego obszaru do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw.

Do roku 2013 na działania takich grup jak Darłowska Lokalna Grupa Rybacka ma być przeznaczonych 313 mln euro. Środki na ten cel będą pochodzić z Europejskiego Funduszu Rybackiego. W Polsce powstanie docelowo 30 takich lokalnych grup rybackich. Mają one działać na obszarach zamieszkiwanych przez 10 do 100 tysięcy mieszkańców. Warunek jest jeden: muszą to być tereny z dużą liczbą osób zatrudnionych w firmach związanych z rybactwem. W grę wchodzi zarówno osoby pracujące w rybołówstwie morskim, jak i te, które pracują w rybołówstwie śródlądowym, przy hodowli ryb, ich przetwórstwie, handlu rybami i świadczą usługi takie jak np. naprawa i produkcja sieci, remonty kutrów itp.

Darłowska Lokalna Grupa Rybacka

Na zaproszenie burmistrza Darłowa przybyli przedstawiciele gminy Darłowo, miasta i gminy Sławno, gminy Malechowo oraz Polanowa. Przypomnijmy, że współpraca między tymi samorządami zacieśniła się już w trakcie przygotowywania wniosku o pozyskanie innych funduszy unijnych - przeznaczonych na remonty (termomodernizację) różnych obiektów publicznych. - Nie wykluczam, że Darłowska Lokalna Grupa Rybacka może skupić jeszcze inne gminy - deklaruje A. Klimowicz. - Być może w jej skład mogłyby wejść również samorządy powiatowe. W tej sprawie czekamy na doprecyzowanie przygotowywanych rządowych rozporządzeń. Ustaliliśmy z partnerami, że na początkowym etapie tworzenia stowarzyszenia sprawy organizacyjne będzie koordynował referat integracji europejskiej i inwestycji w darłowskim ratuszu. Na razie nie przewiduje-

my zbierania składek członkowskich. Jeśli przedsięwzięcie się powiedzie, to później działanie naszego stowarzyszenia będzie finansowane również z pieniędzy unijnych. Zapraszam zainteresowanych do składania wstępnych deklaracji przystąpienia do DLGR - zachęca burmistrz Darłowa.

Lokalna grupa rybacka w ciągu najbliższych kilku miesięcy musi się zarejestrować w sądzie i opracować własną Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR). Ministerstwo Rolnictwa, które zarządza całym programem unijnym, najprawdopodobniej jeszcze jesienią tego roku rozpisze konkurs na wybór 12 lokalnych grup rybackich, które będą współdecydowały o wydawaniu przyznanych im funduszy zgodnie ze stworzoną przez siebie strategią. Dużą rolę w decyzjach, które konkretne projekty uzyskają dofinansowanie, odgrywać będzie również Urząd

Przebojowe święto tulipanów

„Żuławski Tulipan” to wielobarwna, radosna i jedyna w swoim rodzaju impreza plenerowa, której pierwsza edycja odbyła się 1 i 2 maja w Mokrym Dworze. Patronował jej Związek Miast i Gmin Morskich, a organizatorem była gmina Pruszcz Gdański.

Marszałkowski. Pieniądze będą mogły trafiać przede wszystkim do przedsiębiorców, ale również bezpośrednio do samorządów, zrzeszeń związanych z sektorem rybackim i organizacji społecznych. Będzie je można przeznaczać zarówno na tzw. programy miękkie (szkolenia, imprezy, konferencje), jak i różnego rodzaju inwestycje. Te realizowane przez przedsiębiorców mają służyć poszerzeniu źródeł utrzymania osób, które do tej pory żyją wyłącznie z rybactwa. Chodzi o to, by mogły także uzyskiwać dochody np. z obsługi ruchu turystycznego. Inwestycje samorządowe mają się również skupiać na podniesieniu atrakcyjności regionu dla turystów. Będzie można za nie m.in. remontować chodniki w miejscach atrakcyjnych dla turystów, tworzyć parkingi, place zabaw, odnawiać wsie związane z rybactwem, modernizować obiekty służące rozwojowi kultury i sportu, tworzyć muzea rybołówstwa. Ograniczeniem jest wartość inwestycji. Te realizowane przez przedsiębiorców i stowarzyszenia mogą liczyć na dotację w wysokości 200 - 400 tys. złotych, a realizowane przez samorządy – milion złotych.

L. WALKIEWICZ

S kąd pomysł na zorganizowanie święta tulipanów właśnie w Mokrym Dworze? Otóż Mokry Dwór jest dla wszystkich wielbicieli tych pięknych kwiatów miejscem szczególnym. Można by powiedzieć, że to mały skrawek słynącej z tulipanów Holandii pod polskim niebem. Tyle że część holenderskich, belgijskich czy szwedzkich tulipanów, wyrasta z sadzonek produkowanych właśnie w Mokrym Dworze. Zatem prawdziwą ojczyznę wielu tak cenionych za granicą tulipanów są Żuławy.

Dwudniowe wydarzenie znakomicie łączyło elementy festynu i wydarzenia artystycznego. Imprezę uświetniły występy zespołów artystycznych, pokazy skoków spadochronowych, porady zawodowych florystek, a jeśli ktoś zgłodniał, mógł się posilić w polowym bufecie. Podobało się

wszystkim bez wyjątku. Znalazło się także coś dla najmłodszych. I była to atrakcja nie byle jaka! W specjalnie usypanej górze kwiecia dzieciaki mogły do woli wynurzać się wśród tulipanowych płatków, a wzajemne obsypywanie się nimi stanowiło gwóźdź programu. A co odważniejsi goście mogli podziwiać piękne dywany z wysokości podnośnika strażackiego. Widok był niezapomniany, a chętnych do podniebnej przejażdżki w górę nie brakowało. W sumie, drugiego dnia do Mokrego Dworu przyjechało 2000 gości, by wziąć udział w festynie.

Już dziś można być pewnym, że majowa impreza na stałe wpisze się w kalendarz wydarzeń kulturalnych w gminie Pruszcz Gdański. Należy też podkreślić, że to jedyne tego typu przedsięwzięcie w skali całego kraju.

FOT. MAŁGORZATA ANTUSZEWICZ

Zamiast do kraju arabskiego jedź wypoczywać do Zachodniopomorskiego

W dniach 22-24 maja w Katowicach odbywały się Dni Województwa Zachodniopomorskiego. Zamiast do kraju arabskiego jedź wypoczywać do Zachodniopomorskiego. Tym sloganem reklamowano w Katowicach uroki i walory turystyczne województwa zachodniopomorskiego.

Na wydarzenie promujące region pod względem turystycznym, gospodarczym i kulturalnym do stolicy Śląska wysłana została delegacja z referatu promocji i współpracy zagranicznej z Urzędu Miejskiego w Darłowie. Przez trzy dni pod hasłem „Morze na ul. Mariackiej” Darłowo prezentowało swoje atuty, przedstawiając zalety darłowskiego kurortu, niepowtarzalny klimat, eldorado dla wędkarzy rzecznych, jeziorowych i morskich, unikalne zabytki oraz różnorodne możliwości uprawiania aktywnej turystyki.

W rozbitym namiocie zachęcano do wypoczynku w Darłówwku, rozdawano foldery, informowano o możliwościach

zakwaterowania i letnich atrakcjach. Namiot odwiedziły setki zainteresowanych katowiczian. Starsi mieszkańcy Katowic i Śląska znają Darłówwko i Darłowo najczęściej z wcześniejszych czasów pracowniczych. Wspominali przyjemny pobyt nad morzem i dopytywali, co się ostatnio zmieniło w Darłowie. Obok tradycyjnych już ulotek, pocztówek czy biuletynów nie zabrakło smacznych regionalnych potraw i oryginalnych prezentacji. Na darłowskim stoisku największe powodzenie miały zdjęcia wykonywane na miejscu. Prawie wszyscy korzystali z możliwości wykonania pamiątkowej fotografii na tle darłowskiej plaży w asyście marynarzy.

Fotografie na miejscu drukowano i bezpłatnie rozdawano odwiedzającym.

Dni Województwa Zachodniopomorskiego wzbogacone zostały w tym roku dodatkowo o konferencję pt. „Zachodniopomorskie i Polska nad wodą”, której organizatorem byli: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Centrum Turystyki Wodnej PTTK oraz Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego POMOST. Prezentacji walorów naszego regionu towarzyszyły liczne koncerty, pokazy walk wikingów, szereg zabaw i konkursów, które ożywiły świeżo wyremontowaną katowicką ulicę Mariacką.

LW, MG

W prezentacji, która towarzyszyła konferencji, poruszono najważniejsze wątki związane ze Strategią. **Głównym celem Strategii** ma być aktywizacja potencjału, który powstał w Regionie Morza Bałtyckiego w wyniku rozszerzenia UE w 2004 r. Cel ten ma być osiągnięty poprzez realizację następujących **4 filarów**:

- Region **zrównoważony** (przede wszystkim w zakresie środowiska)
- Region **dobrobytu** (przedsiębiorczość, szkolnictwo wyższe, innowacje)
- Region **dostępny i atrakcyjny** (wyposażony w infrastrukturę)
- Region **bezpieczny** (głównie bezpieczeństwo na morzu)

Przypomniano, iż **pomorskie od samego początku bierze aktywny udział w pracach nad Strategią**. W listopadzie 2008 r. zorganizowało jeden z czterech Okrągłych Stołów (w Gdańsku, dotyczący ochrony środowiska), a w styczniu br. spotkanie przedstawicieli polskich regionów z Komisją Europejską poświęcone Strategii. Pomorskie było również aktywnym uczestnikiem konsultacji społecznych Strategii, a także konferencji organizowanych w innych regionach bałtyckich. Samorząd Województwa Pomorskiego zainicjował także dwa **stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP** (przyjęte odpowiednio w czerwcu i grudniu 2008 roku), a także trwające obecnie prace nad **III stanowiskiem**.

Na konferencji prasowej podkreślono również, iż Strategia dotyczy terytorium całej Polski, a województwa mają liczne wspólne interesy, między innymi w zakresie wzmocnienia **realnej współpracy gospodarczej** oraz poprawy **dostępności i spójności transportowej** Regionu.

Finansowanie Strategii nie będzie obejmowało nowych funduszy. Wykorzystane zostaną już przyznane krajowe środki w ramach Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Szacuje się, że programy operacyjne w ramach polityki spójności (krajowe, regionalne, transnarodowe) skierują na realizację Strategii ok. 44 mld euro.

Zaprezentowano także **strukturę** Strategii. Jest w niej miejsce dla **4 filarów** (wymienionych wcześniej), **15 obszarów priorytetowych** (m.in. transport, energetyka, oczyszczanie dna Bałtyku, rozwój innowacji i przedsiębiorczości), **27 działań strategicznych** i **78 tzw. projektów flagowych**. Projekty te są przykładowymi

10 czerwca Komisja Europejska wydała specjalny komunikat w sprawie Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (wraz z towarzyszącym jej Planem Działań – szczegółowym dokumentem o charakterze wdrożeniowym), skierowany m.in. do Rady i Parlamentu Europejskiego. Krok ten kończy pracę nad dokumentem ze strony Komisji. Teraz inicjatywę przejmie Rada, która powinna zaakceptować dokument w październiku br. Z okazji wydania Komunikatu KE, Marszałek Jan Kozłowski zwołał konferencję prasową.

Końcowy etap prac

przedsięwzięciami jakie mogą być zrealizowane w ramach Strategii. W obecnej wersji Planu Działań SUERMB znalazło się wiele ważnych dla Polski i pomorskiego projektów, takich jak:

Realizacja priorytetowych przedsięwzięć **transportowych**, w tym:

- **Autostrada** Gdańsk-Brno/Bratysława-Wiedeń
- **Linia kolejowa** Gdańsk-Warszawa-Brno/Bratysława-Wiedeń
- Połączenia **Rail Baltica** i **Via Baltica**
- **Autostrady morskie**
- **Bałtycki Program dla Innowacji, Klastrow** oraz **Sieci MŚP**

Wzmocnienie działań koordynacyjnych w zakresie **bezpieczeństwa morskigo** i przeciwdziałania **katastrofom naturalnym**.

Ponadto, Polska jest liderem 2 obszarów priorytetowych (*Redukcja związków azotu i fosforu w morzu* – wspólnie z Finlandią oraz *Wykorzystanie regionalnego potencjału w zakresie badań i innowacji* – wspólnie ze Szwecją), a także 8 „projektów flagowych”:

- Zarządzanie regionalnym **ruchem lotniczym**
- Oczyszczenie **dna Bałtyku z wraków i broni chemicznej** (oszacowanie potrzeb)
- Rozwój regionalnego **programu foresightu**
- Usunięcie **barier na wspólnym rynku**
- Współpraca w zakresie **technologii środowiskowych** w MŚP
- Zrównoważona produkcja poprzez **innowacje w MŚP**
- Stworzenie sieci centrów **doskonalenia marynarzy**
- Zrównoważony rozwój **obszarów wiejskich**

Obecnie, z inicjatywy województwa pomorskiego, trwają prace nad **III stanowiskiem Konwentu Marszałków**, którego celem jest wniesienie ostatecznych poprawek do tekstu Strategii i Planu Działań, przed ostatecznym przyjęciem tych dokumentów przez Radę w październiku br.

BARTOSZ KOZICKI
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
B.KOZICKI@WOJ-POMORSKIE.PL

18 maja 2009 r. został wmurowany kamień węgielny pod budowę na terenie naszej gminy inwestycji o znaczeniu krajowym i regionalnym - podziemnych magazynów gazu w złożach soli.

Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę podziemnych magazynów gazu

Zadaniem tej inwestycji jest poprawienie bilansu energetycznego kraju i województwa. Podziemne zbiorniki o łącznej pojemności około 250 tys. m³ zapewnią stabilność dostaw gazu dla województwa pomorskiego, w szczególności dla Trójmiasta. O strategicznym znaczeniu tego przedsięwzięcia świadczy udział wiceprezesa Rady Ministrów, ministra gospodarki **Waldemara Pawlaka**, księdza

arcybiskupa **Sławoja Leszka Głódzia**, metropolity gdańskiego, wojewody pomorskiego **Romana Zaborowskiego**, marszałka województwa pomorskiego **Jana Kozłowskiego**, prezesa PGNiG **Michała Szubskiego**, prezesa INVESTGAS **Teresy La-skowskiej**, wiceprezidenta Gdyni **Marka Stępy**, burmistrzów i wójtów sąsiednich gmin, radnych gminy Kosakowo oraz wielu jeszcze innych wyjątkowych gości.

Morska edukacja młodych talentów Wybrzeża

Popularyzacja działalności i dokonań artystycznych młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z terenu całego polskiego wybrzeża to cel konkursu przebiegającego pod hasłem „Morze a moja duża i mała Ojczyzna”. Tworzywem dla tej działalności jest budowana świadomość wspólnego dziedzictwa morskiego, jego poznanie i ochrona. To także poznawanie przez młodzież tradycji społeczności nadmorskich, kształtowanie tożsamości narodowej i regionalnej opartej na kulturze, zwyczajach i tradycji oraz umiejętność odnajdywania i identyfikacji tradycji morskiej w kulturze regionu.

To już IX edycja konkursu organizowanego przez Związek Miast i Gmin Morskich, konkursu, który w tym roku **zrealizowany został ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**. Patronat nad konkursem przyjęli: minister edukacji narodowej, marszałkowie województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego, Prezydent Miasta Gdańska oraz Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna, >

➤ natomiast patronat prasowy przyjął „Polska Dziennik Bałtycki”.

Komisja konkursowa otrzymała dziesiątki prac w takich kategoriach jak wiersz, opowiadanie, reportaż, malarstwo, grafika i rysunek oraz fotografia. Spośród tych prac wybrano grono laureatów, których wraz z gośćmi zaproszono na uroczysty finał. W tym roku finalistów IX edycji konkursu „Morze a moja duża i mała Ojczyzna”, który zatytułowano „Morska edukacja młodych talentów Wybrzeża”, gościł w dniach 4 – 5 czerwca Gdańsk.

W pierwszym dniu finałowego spotkania młodych uczestników konkursu zaproszono na wyprawę na Kaszuby do Szymbarku. W Szymbarku znajduje się nietypowy kompleks – skansen, który od lat stanowi dużą atrakcję dla turystów z całej Polski. Z jednej strony przybliża kulturę i tradycję Kaszub, z drugiej prezentuje elementy składające się na polskie dziedzictwo kulturowe, by wreszcie zaproponować zupełnie niepowtarzalne atrakcje, takie jak najdłuższą na świecie (w pewnym okresie) deskę, czyli Stół Noblisty oraz dom postawiony „do góry nogami”. Przewodnik opowiadał młodym uczestnikom wyprawy historie związane z Domem Sybiraka, bunkrem Gryfa Pomorskiego, czy o pękniętym obelisku upamiętniającym bohaterstwo i śmierć uczestników walk w szeregach Gryfa Pomorskiego. Była to niekonwencjonalna dawka historii i lekcja patriotyzmu, z którą

w dużej mierze młodzi ludzie którzy przyjechali tu z całego wybrzeża naszego kraju spotkali się po raz pierwszy.

Na brak emocji nie można było narzekać, bowiem na zakończenie pobytu

w skansenie w Szymbarku uczestnicy wyprawy spotkali się w... ziemiance, w której nie tylko przy zastawionych stołach, ale i płonącym ognisku dyskutowano o literaturze i malarstwie, fotografii i innych

dziedzinach sztuki, którymi interesują się młodzi uczestnicy finału. To zasługa zaproszonych do udziału w warsztatach plastyczno-literackich znanego marynisty **Andrzeja Soysala** oraz wykładowcy gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych **Zbigniewa Blekiewicza**, którzy nie tylko dzielili się swoim bogatym doświadczeniem, ale dyskutowali z młodymi adeptami sztuk o tych problemach, z którymi zdążyli się już spotkać na swojej drodze artystycznej.

Drugi dzień rozpoczął się od wizyty w Centrum Hewelianum, gdzie tym razem młodzież miała okazję zapoznać się z historią Gdańska. Atrakcyjne eksponaty, prezentacje historyczne były interesującym

UROCZYSTĄ GALĘ KONKURSOWĄ OTWIERA
GRZEGORZ WALCZUKIEWICZ - DYREKTOR BIURA ZMIGM

uzupełnieniem wrażeń związanych z obecnością na historycznych fortyfikacjach i obcowaniem z imponującą panoramą Gdańska roztaczającą się ze wzgórza, na którym usytuowane jest Centrum Hewelianum.

No i wreszcie przyszedł czas na to co budzi największe emocje – ogłoszenie listy laureatów i wręczenie nagród. Gala konkursowa odbyła się w Muzeum Burztynu w Gdańsku. Uświetniła ją obec-

ność wielu znamienitych gości, wśród których znaleźli się: Wiceprezydent Miasta Gdańska, prezes Związku Miast i Gmin Morskich **Andrzej Bojanowski**, **Krystyna Hartenberger-Pater** – wicedyrektor Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej oraz przedstawiciele Kuratoriów pomorskiego i zachodniopomorskiego. Wręczeniu pamiątkowych dyplomów i cennych nagród towarzyszyła wystawa nagrodzonych prac plastycznych.

Zgodnie z niepisaną tradycją konkursu – miejscem kolejnego spotkania finalistów konkursu jest miejscowość, z której pochodzi laureat w kategorii opowiadanie. Za rok zatem laureaci jubileuszowej, X edycji konkursu „Morze a moja duża i mała Ojczyzna” spotkają się w Ustroniu Morskim.

ROMAN KOLICKI
FOT. RoK PICTURES

Laureaci konkursu „Morze a

I MIEJSCE - JUSTYNA KREFT

wiersz

II MIEJSCE - KAROLINA IMIĘKOWSKA

III MIEJSCE - PAULINA FIC

opowiadanie

I MIEJSCE - EWA JERMAKOWICZ

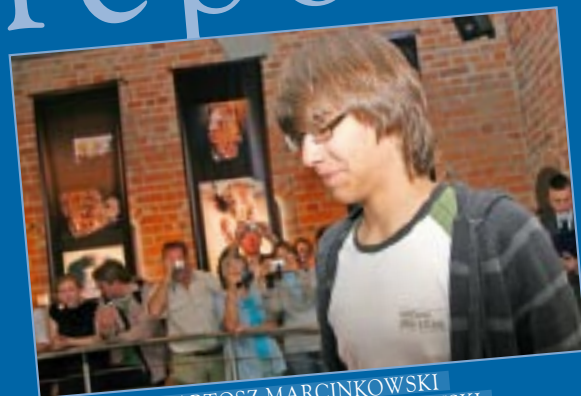

II MIEJSCE - ANNA JAKUBIAK

III MIEJSCE - PAULINA TRACUK

reportaż

I MIEJSCE - BARTOSZ MARCINKOWSKI
i PRZEMYSŁAW DZIARNOWSKI

WYRÓŻNIENIE - ANNA GALLON

moja duża i mała Ojczyzna”

malarstwo

ż

grafika
rysunek

II MIEJSCE - ADAM BRZOWSKI

I MIEJSCE - MARTA KACPURA

III MIEJSCE - ALEKSANDRA KIMAK

II MIEJSCE - MICHAŁ SOSNOWSKI

I MIEJSCE - MARTYNA DŁUGI

fotografia

II MIEJSCE - OSKAR BARAŃSKI

III MIEJSCE - JULIANNĄ BIĘGA

Lista laureatów IX edycji konkursu „Morze a moja duża i mała Ojczyzna – Morska edukacja młodych talentów Wybrzeża”

KONKURS LITERACKI

Kategoria wiersz:

I miejsce – Justyna Kreft,
Zespół Szkół w Sztutowie im. Pamięci
Ofiar Stutthofu

II miejsce – Karolina Imiłkowska,
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 –
Gimnazjum nr 3 w Słupsku

III miejsce – Paulina Fic,
Zespół Szkół w Sztutowie im. Pamięci
Ofiar Stutthofu

Kategoria opowiadanie:

I miejsce – Ewa Jermakowicz,
Zespół Szkół w Ustroniu Morskim
Gimnazjum im. Orła Białego

II miejsce – Anna Jakubiak,
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 –
Gimnazjum nr 3 w Słupsku

III miejsce – Paulina Traczk,
Zespół Szkół w Sztutowie im. Pamięci
Ofiar Stutthofu

Wyróżnieni:

Katarzyna Siuchnińska, Gimnazjum
im. Papieża Jana Pawła II w Łebie

Anna Gallon, Gimnazjum
nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi
w Kołobrzegu

Kategoria reportaż:

**I miejsce – Bartosz Marcinkowski
i Przemysław Dziarnowski**
– fotoreportaż, praca zbiorowa,
Pomorskie Centrum Edukacji w Szczecinie

II miejsce – Michał Sosnowski,
Zespół Szkół w Ustroniu Morskim,
Gimnazjum im. Orła Białego

Wyróżnienie:

Agnieszka Zielińska, Gimnazjum
im. Papieża Jana Pawła II w Łebie

KONKURS PLASTYCZNY

Kategoria malarstwo:

I miejsce – Oliwia Śliwiana,
Gimnazjum nr 1 z Oddziałami
Integracyjnymi w Kołobrzegu

II miejsce – Adam Brzozowski,
Gimnazjum im. ks. A. Radomskiego
w Wierzychucinie

Kategoria grafika, rysunek:

I miejsce – Marta Kacpura,
II LO im. Kazimierza Jagiellończyka
w Elblągu

II miejsce – Teresa Beczyczko,
Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II
w Łebie

III miejsce – Aleksandra Kimak,
Gimnazjum im. ks. A. Radomskiego
w Wierzychucinie

Kategoria fotografia:

I miejsce – Martyna Długi,
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Jastarni

II miejsce – Oskar Barański,
Zespół Szkół Morskich im. Eugeniusza
Kwiatkowskiego w Świnoujściu

III miejsce – Julianna Bięga,
Samorządowy Zespół Szkół w Gniewinie

WYSTAWA NAGRODZONYCH PRAC – MUZEUM BURSZTYNY W GDAŃSKU

Zwycięzcy w kategorii reportaż

Bartosz
Marcinkowski
i Przemysław
Dziarnowski

Pomorskie Centrum
Edukacji w Szczecinie

„Kaktusem” po Morzu Bałtyckim

Podczas rejsu DZ-tami po Zalewie Szczecińskim i Kamieńskim w wakacje 2007 roku załoga wpadła na pomysł, by w kolejne wakacje wypłynąć na morze. Przez zimę s/y „Kaktus”, czyli DZ-ta, na której odbyć się miał ten rejs, została poddana dokładnemu remontowi, by nie zawieść na morzu. Jeszcze

Z tejeż pracowni wywodzi się pozostała załoga, z jednym małym, ale wartym odnotowania wyjątkiem. Jest nim zastępca Pani Kapitan, którym został pan Mieczysław Ircha, czyli kierownik Ośrodka Morskiego Pałacu Młodzieży. Resztę załogi uzupełniali: I oficer Bartek Marcinkowski, II oficer Tomek Andraszewicz, III oficer Wojtek Zakrzewski, Kamil Kulesza, Marcin Gabruś, Mateusz Drozdowski i Przemysław Dziarnowski.

Do pierwszego portu, Trzebieży, dopłynęliśmy bez żadnych przeszkód. Mieliśmy nadzieję, że taki stan rzeczy utrzyma się do końca obozu, ale już następnego dnia przestaliśmy się łudzić. Zaraz za główkami portu COŻ w Trzebieży zastaliśmy flautę i mżawkę, która bardzo osłabiła widoczność. Na szczęście wiatr się wzmaczał, na nieszczęście – wzmaczał się też deszcz, który z krótkimi przerwami towarzyszył nam przez cały dzień. Jednak największym problemem okazał się przeciwny wiatr w Kanale Piastowskim, wiejący nam w twarz z dość sporą siłą, co nie pozwalało nam dalej samodzielnie płynąć. Na szczęście w Świnoujściu była już s/y „Magnolia”, która miała płynąć z nami jako zabezpieczenie i podholowała nas do Basenu Północnego, czyli świnoujskiego portu jachtowego.

Kilka kolejnych dni minęło nam bardziej spokojnie. Mieliśmy korzystny wiatr, przy którym żeglowanie jest czystą przyjemnością. Czasem tylko słabnął, zmuszając do użycia wiosł, jednak zdarzało się to na tyle rzadko, że pomiędzy od-

cinkami, na których wiosła szły w ruch, można było uzupełnić siły. Dodatkową zaletą wiosłowania była możliwość nawiązania znajomości z turystkami ze statków wycieczkowych, które robiły nam zdjęcia. Nie wiedzieć czemu, nasza prawie całkiem męska załoga odczuwała w takich momentach nagły przypływ sił i przyspieszając tempo, krzyczała „Raz! Dwa! Raz!...”. W takich warunkach czas płynął wyjątkowo szybko i po odwiedzeniu Dziwnowa oraz Kołobrzegu (polecamy tamtejszy Aquapark), nagle znaleźliśmy się pod Darłówką, gdzie po raz kolejny wiatr „zgasł”. Kiedy po kąpielu w chłodnej, morskiej wodzie nie zanośliśmy się na jakiegokolwiek dmuchnięcie, a cel był zbyt daleko, by wiosłować, po raz drugi skorzystaliśmy z pomocy „Magnolii”.

Z powodu sztormu postój w DarłóWKu został wydłużony (spędziliśmy tam dwie noce), jednak nikt nie śmiał narzekać, ponieważ okazał się on najbardziej przyjaznym portem. Poza tak oczywistymi atrakcjami, jak cymberegaj i wesołe miasteczko, DarłóWek zaferował nam również zimny prysznic ze sztormowych, morskich fal (dostępny na falochronie) i wypożyczalnię gokartów. Inwencja twórcza załogi DZ-ty połączyła ostatnie dwie atrakcje i tak powstała nowa zabawa: wjeżdżanie gokartami na falochron i przyjmowanie fali podczas jazdy (dla bardziej wprawionych polecamy wejście w poślizg). Po tak udanym pobycie w DarłóWku zorientowaliśmy się, że mija połowa >

przed samym rejssem, a nawet na jego początku, wymieniany lub naprawiany był osprzęt jachtu.

15 lipca 2008 r. nareszcie oddano cumy. Nasza DZ-ta opuściła przystań Pałacu Młodzieży i popłynęła przez jezioro Dąbie w kierunku Zalewu Szczecińskiego, niosąc dziewięć osób na pokładzie. Pierwszą po Bogu była dla nas pani Jolanta Gałęzowska, znany i powszechnie lubiany instruktor żeglarsstwa, na co dzień opiekunka pracowni „skipperowej” w Pałacu Młodzieży.

> czasu, jaki przeznaczaliśmy na ten rejs. Należało zatem wracać...

Zaraz za główkami portu stało się jasne, że nie będzie to łatwy dzień; po sztormie fale były jeszcze dość – jak na DZ-tę – duże, a wiatr wciąż silny, na dodatek – w twarz. Po kilku godzinach halsówki wiatr zaczął się wzmagać. Zrefowaliśmy grota. Od tej pory na pokład coraz odważniej wchodziła fala, a na twarze niektórych załogantów zaczęła wkraczać choroba morska. gdy wiatr osiągnął 7 stopni w skali Beauforta, na twarz Pani Kapitan wkraść się już tyle choroby morskiej, że musiała jej nadmiar, wraz z częścią śniadania, zwrócić do morza. Drugi oficer zachęcony tym widokiem poszedł w jej ślady. Po tych trudnych do przewidzenia przygodach (kto mógł się spodziewać, że pierwsza hołd Neptunowi odda Pani Kapitan?) przysłała ta bardziej oczywista, ale i trudniejsza – noc. Niby każdy wiedział, że się zacznie, ale jednak każdy był zdumiony, że na morzu będzie aż tak zimno. Trudno opisać, jak czuje się żeglarz, który całą noc spędza na pokładzie DZ-ty. Możemy za to opisać, jak wyglądają jego dłonie rankiem. A wyglądały ciekawie, bo – u różnych osób – były blade, czerwone lub sinawe, w każdym razie sztywne. W takim mniej więcej stanie, po prawie dobie żeglowania DZ-tą, wpłynęliśmy do Kołobrzegu. Tam, po

wypiciu herbaty na rozgrzanie, wyrzuciliśmy mokre rzeczy na keję, położyliśmy się na tym, co pozostało suche. Po kilku godzinach drzemki poszliśmy na obiad i basen, po czym znów zabraliśmy się do nadrabiania zaległości w ... spaniu.

Następnego ranka na morzu zastaliśmy o wiele bardziej niż poprzednio przyjazną pogodę. Naszym celem było Mrzeżyno. Gdy na tle lądu pojawiły się główki portu, kontrolę nad jachtem przejął pierwszy ofi-

cer. Choć w locji podano, że szerokość główek Mrzeżyna to 50 metrów, a widziane przez nas były wyraźnie mniejsze, nasz „pierwszy” naiwnie stwierdził, że skoro na mapie nie widać żadnego portu przez Mrzeżynem, to musimy widzieć właśnie Mrzeżyno. Po wpłynięciu do portu okazało się, że było to jednak Dźwirzyno, którego na naszej mapie nie było. Rozbawieni tą pomyłką w nawigacji poszliśmy na smażoną rybkę i popłynęliśmy dalej, tym razem już do prawdziwego Mrzeżyna.

W Mrzeżynie załoga poszła w miasto: jedni na plażę, drudzy do wesołego miasteczka, reszta poszła na gokarty (które stały się największą chyba atrakcją w tym rejsie wraz z cymbalgajem). Zjedliśmy kolację i jak to zawsze po niej, udaliśmy się w nasze „ciepłe” koje. Naszym następnym celem był Dziwnów, ale żeby tam dopłynąć, musieliśmy wstać o 5 rano. Pobudka o takiej godzinie była trudna, ale podołaliśmy temu zadaniu i już o 6 byliśmy na morzu. Żeglowanie było bardzo przyjemne, gdyż Neptun był tak łaskawy, że dał nam bardzo korzystne wiatry. Po południu byliśmy już w Dziwnowie.

Porządki na jachcie, obiadek, drzemka i poszliśmy zwiedzać miasto. Po obejściu miasta niektórzy poszli się wykąpać w morzu, gdy fala miała 2 metry, wiało 6 w skali Beauforta. Wieczorkiem nasz „kochany” I oficer odebrał pogodę i stwierdził, że następnego dnia po południu ma się wzmagać wiatr. Musieliśmy dopłynąć do Świnoujścia, a nawet dalej (Stepnica). Kapitan zdecydował, że płyniemy z samego rana. O godz. 8 rano byliśmy w morzu. Gdy wypłynęliśmy z Dziwnowa, Kapitan Portu pytał, czy na pewno odebraliśmy pogodę i czy wiemy, co się będzie działo

na morzu. Odpowiedzieliśmy, że tak, z lekkim strachem w oczach. płynąc z dużą szybkością (jak na DZ-tę), z falą o wysokości 2,5 metra, nabierając jej trochę do środka jachtu, w Świnoujściu byliśmy po południu, zdążając przed silnym wiatrem. Lecz czas nas ciągle gonił. Zjedliśmy szybko obiad i popłynęliśmy dalej. Wieczorkiem dobiliśmy do kei w Stepnicy, gdzie akurat gościli jachty uczestniczące w etapowych regatach turystycznych ZOZZ. Gdy żeglarze usłyszeli, że młodzi ludzie wracają z morza na tego typu jachcie, byli pod wielkim wrażeniem. Po całym dniu pływania położyliśmy się spać.

Spaliliśmy do godz. 9 (choć raz mieliśmy dłuższe spanie), potem szybkie śniadanie, pakowanie i płyniemy! Płynąc przez Odrę, nasza wspaniała Pani Kapitan powiedziała, że płyniemy do Lubczyny na „rybkę”. Byliśmy zadowoleni, bo kambuz nie musiał gotować, a załoga nie musiała czekać i marudzić: „Co z tym obiadem? KAMBUZ!!!!”. Objadając się do syta obiadem z knajpki, musieliśmy płynąć dalej do domu. I tak o godz. 13 byliśmy w Ośrodku Morskim

Pałacu Młodzieży. Całą naszą „łódeczkę” opróżniliśmy, wymyliśmy i ucałowaliśmy już na dobranoc. Kambuz przygotował ognisko i kiełbaski, było też podsumowanie rejsu...

Nam rejs bardzo się podobał. Chcemy DZ-tą płynąć gdzieś dalej. Mamy już plany na następne wakacje. Była to wspaniała przygoda na łódce bez kabiny, na morzu, w sztormie i we flauście, z fajną ekipą i Kapitaństwem. Choć mieliśmy różne przygody z pogodą, na łódce i na lądzie, to będziemy bardzo miło wspominać nasz rejs na s/y „Kaktus” na morzu...

Zwycięzcy w kategorii opowiadanie

Ewa Jermakowicz

Zespół Szkół w Ustroniu Morskim, Gimnazjum im. Orła Białego

Jest takie miejsce na ziemi...

Nadmorski park w Ustroniu Morskim, miejscowości wczasowej położonej w jednym z najpiękniejszych zakątków Pomorza Środkowego, nad brzegiem Bałtyku, przy trasie Kołobrzeg-Koszalin, jest miejscem szczególnie urokliwym, które bardzo często odwiedzam. Przyciąga mnie tu samotna, wysoka i rozłożysta, dumna, i tajemnicza sosna, rosnąca na piaszczystej wydmie i wyróżniająca się swoją sylwetką pośród innych drzew.

Srogi i nigdy niewyczerpany w swej sile zachodni morski wiatr skrzył jej gruby pień ku wschodowi i w tamtą stronę nakazał pochyłać się licznym gałęziom. Wyglądem przypomina biednego, umęczonego człowieka, żyjącego cicho i pokornie, ale jednocześnie dumnego i pełnego godności. Zaprzyjaźniłam się z tym drzewem. Połączyła nas przyjaźń szczerą, wzajemną i trwałą. Systematycznie ją odwiedzam i kiedy siedzę oparta o skrzycone pień, czując jej bliskość i wsłuchując się w szum zimotrwałych igiełek osadzonych na skróconych pędach, dzieją się rzeczy dziwne i tajemnicze. Przy akompaniamencie wiatru i szumu morskich fal moja przyjaciółka **SOSNA** snuje opowieści o morzu, dziejach miejscowości, o ludziach i zmianach, jakie zachodziły na przestrzeni ostatnich sześćdziesięciu czterech lat.

Dawno temu zasadził ją polski rolnik, zasadził i opuścił, bo tak zdecydowały wydarzenia historyczne. Rozpocząła więc życie w małej rybackiej osadzie Henkenhagen, wśród obcych sobie ludzi i niezrozumiałej niemieckiej mowy. Do snu kołysały ją poddmuchy groźnego wiatru, karmiła matka – piaszczysta i obca już ziemia, a budziło słońce wychodzące z morza i łoskot skrzydeł fruujących mew. Morze było jej ostoją i wsparciem, uczyło, jak pokonywać trudności i walczyć o przetrwanie. Dobrze poznała jego siłę i niepowtarzalny urok. Bałtyk to spokój i harmonia ciszy morskiej, groza i miazdząca potęga sztormu, bezmiar ruchliwego i zmiennego żywiołu – takie jest oblicze morza oglądanego z brzegu. W każ-

dej porze roku Bałtyk potrafi urzekać swoim pięknem, różnorodnością, odmiennością i tajemniczością, a przeobrażenia brzegu morskiego i zjawiska, jakie w związku z tym zachodzą, wskazują na niszczącą i twórczą zarazem walkę morza z lądem. Dobrze wiedzą o tym moja przyjaciółka – **SOSNA** i ludzie mieszkający nad jego brzegiem.

- Chyba dosyć już o morzu – szumi **SOSNA** – przecież pragnę przekazać wiele innych ważnych informacji. I wspomina okres II wojny światowej, zapisany w jej sosnowej pamięci łzami, krwią i krzyżami na grobach poległych bezimiennych bohaterów. - Chociaż działania wojenne ominęły naszą miejscowość, to walki o Kołobrzeg echem dochodziły do moich gałęzi, budziły trwogę i niepewność, dostarczały przejmującej wiedzy o rozmiarze zniszczeń, o ludzkich dramatach i bohaterstwie polskich żołnierzy walczących o wolność prastarej, piastowskiej ziemi. Potem był rok 1945. Zanika nazwa Henkenhagen, a na mapie Polski pojawia się Ustronie Morskie. Zaczynają przybywać osadnicy z różnych stron kraju, a także repatrianci ze Wschodu, z którymi przybyli twoi przodkowie. Jednych przygnały tragiczne wydarzenia wojenne, drudzy przybyli tu z wyboru, a jeszcze inni – bo los tak chciał. Z jaką radością biło moje umęczone, sosnowe serce, kiedy dochodziły dźwięki polskiej mowy, kiedy obserwowałam, jak serdecznie Ustronie przygarnia wszystkich tułaczy, dając im schronienie, twardy chleb i szansę podjęcia trudu budowania nowego życia. I chociaż dla niektórych była to obca ziemia, i rozdzierała ich tęsknota za „ojcowizną”, wierzyłam, że z czasem pogodzą się z sytuacją, a nasza miejscowość stanie się dla nich, ich dzieci i wnuków najdroższym miejscem na ziemi.

- Zastanów się – szumią sosnowe igiełki – jakie na przestrzeni lat musiały zachodzić procesy i wydarzenia, jaką aktywność i zaangażowanie wykazały kolejne pokolenia mieszkańców, że z małej osady Henkenhagen powstało znane w Polsce i Europie

uzdrowisko, w którym kwitnie życie gospodarcze, kulturalne i społeczne, a mieszkańcy tworzą zintegrowaną społeczność, której z roku na rok żyje się lepiej, nowocześniej i dostatniej. Ileż ci ludzie musieli dokonać, ile przejść przemian i podjąć wyrzeczeń?

Pierwsi osadnicy, przybywając na tę ziemię, przywieźli ze sobą swoją kulturę, swoje tradycje i zwyczaje. Dzisiaj nie ma tej różnorodności, mamy swoją kulturę, swoje tradycje i obyczajowość, taką po prostu „ustrońską”.

Nie można pominąć faktu, że wracając na ziemię przywrócone do Macierzy, przejęliśmy dorobek materialny kultury niemieckiej, dbałość o ten dorobek jest naszym obowiązkiem, co dobrze świadczy o mieszkańcach miejscowości.

Na pewno docenia to Europa, gdyż to, co stworzyli Niemcy i to co stworzyli Polacy, należy do kultury europejskiej.

W Ustroniu Morskim wyraźnie widać, jak stare przeplata się z nowym. Poniemieckie domy zachowują swój pierwotny wygląd, a nowe budownictwo wnosi nowoczesność. Połączenie tych dwóch elementów stwarza swoisty klimat i nadaje miejscowości niepowtarzalny urok. Dostrzegają to przybywający tu polscy i zagraniczni turyści. Kto raz odwiedził Ustronie Morskie, miejscowość położoną w jednej z najmniejszych gmin województwa zachodniopomorskiego, powraca tu ponownie, oczarowany pięknem Bałtyku, urokiem i klimatem miejscowości, życzliwością mieszkańców i możliwościami aktywnego i atrakcyjnego wypoczynku.

- Nawet mnie – szumi **SOSNA** – trudno zrozumieć, że na takiej małej powierzchni dzieje się tak dużo. Na pewno jest to zasługa gospodarzy gminy i mieszkańców miejscowości. Ma w tym także swój wkład potężny gryf na tarczy herbowej, który trzyma w szponach klejnot przyrody – mikołajka nadmorskiego. Jest symbolem odwagi, mądrości, siły i patriotyzmu lokalnego mieszkańców. Stojąc na dwóch pofalowanych pasach przedstawiających niebieski bezmiar Bałtyku i żółty piasek plaży, chroni rozkochanych w tej ziemi mieszkańców i serdecznie zaprasza turystów.

Pewnego wiosennego dnia, po nocy wietrznej i dżdżystej, kiedy nastał cichy i pogodny niedzielny poranek, biegłam plażą na kolejne spotkanie z przyjaciółką **SOSNĄ**. Wyciszone, małe fale morskie niestrudzenie i jednostajnie dotykały brzegu, przyglądając się zmarszczkom plaży, które usypały z piasku wiejący w nocy wiatr. Z daleka widziałam **SOSNĘ**, wypatrującą mnie z tęsknotą płynącą z głębi sosnowego serca, >

> wierną przyjaciółkę, czekającą z otwartymi ramionami, będących w bezruchu gałęzi. Przytuliłam się do niej w geście powitania, przyjęła mnie wyjątkowo serdecznie, obdarowując tym, co jest dla niej najdroższe – przepiękną szyszką, pachnącą morskim wiatrem i żywicą.

Kiedy stałyśmy mocno związane w przyjaznym uścisku, łagodny wietrzyk delikatnie poruszył igiełkami, które w zgodnym rytmie wyszeptwały przesłanie **SOSNY**: „Tu jest nasza mała ojczyzna – twoja i moja”. Zdanie, które usłyszałam wprawiło mnie w zadumę, rozbudziło różne refleksje i przemyślenia. Moja mała ojczyzna, rodzinna ziemia, maleńki punkcik na mapie Polski – miejsce ważne i szczególne. W głębokiej zadumie wpatruję się w błękitną toń Bałtyku, a w głowie kołocze myśl: moja mała ojczyzna, mój rodzinny dom... Nagle ten stan przerywa szum sosnowych gałęzi. Słyszę: „przyjaciele są szczęśliwi, gdy się spotykają, mówią sobie o wszystkim, kim są i czym żyją. Proszę powiedz mi o sobie”.

- Należę do rodziny pierwszych mieszkańców Ustronia Morskiego, rodziny, którą łączą silne więzy, szacunek do tradycji, zwyczajów i przekazów rodzinnych. Korzenie mojej rodziny ze strony mamy i taty sięgają Kresów Wschodnich, terenów, które po zakończeniu II wojny światowej i deklaracji jałtańskiej pozostały poza granicami dzisiejszej Polski i obecnie należą do Białorusi. Ziemia moich przodków o charakterystycznym ukształtowaniu i swoistym klimacie, porośnięta piękną i groźną przyrodą, zamieszkała przez ludzi wiernych Bogu i Ojczyźnie, utraciła swój byt narodowy. W tej sytuacji los rzucił moich przodków na Ziemię Odzyskane, przywrócone Polsce po wojnie i skierował do Ustronia Morskiego.

Z przekazów rodzinnych, zachowanych dokumentów, odznaczeń, pożółkłych fotografii i innych pamiątek dowiedziałam się, że o losach i życiu moich przodków decydowały wydarzenia historyczne i polityczne, a ich drogi usłane są krzyżami na grobach tych, którzy ginęli za wolność i niepodległość Polski, poczawszy od legionistów marszałka Piłsudskiego poprzez Syberię, Katyń, Lenino, Monte Cassino, Warszawę, Kołobrzeg, aż po Berlin.

Oddawali życie za Polskę, za ziemię od wieków do niej należącą, a historia przesuwając granice państwa, odebrała im to, co najdroższe – rodzinną ziemię i zmusiła do budowania nowego życia na polskich, ale nie „swoich” terenach.

Kiedy na miejscowym cmentarzu odwiedzam groby moich przodków, za-

wsze odczuwam ogromne wzruszenie i natłok myśli.

Ile tęsknoty za Niemnem i jeziorem Świ-też, za pięknym Nieświeżem i jego zabytkami, za biednymi, ale „swoimi” Korobami, zabrały ze sobą praprababcia Filomena, prababcia Helena i babcia Marysia. To los tak chciał, aby pradziadek Wiktor, zesłany w 1940 r. na Syberię, dostał się do Armii gen. Andersa, walczył pod Monte Cassino i na włoskim cmentarzu pozostawił swoich krewnych, przyjaciół i współtowarzyszy walki, dla których zawsze „czerwone maki ... czerwieniszę będą, bo z polskiej wzrosły krwi”. Wrócił do rodziny wygnanej z ojcowizny i jako niemile widziany „andersowiec” złożył swe kości na piastowskiej ziemi.

Dla Ciebie Polsko dziadek Bronek, żołnierz I Armii Wojska Polskiego pod dowództwem gen. Berlinga przeszedł szlak bojowy od Lenino do Berlina. Jakie znaczenie miały liczne odznaczenia wojenne i podziękowania najwyższych władz wojskowych wobec biedy, obaw, upokorzeń i poniewierki, jakich doznał od władz białoruskich, rządzących na zabranej Polsce ziemi. W 1956 r. z ostatnim transportem repatriantów dziadkowie przyjechali do Ustronia Morskiego. Pogodzeni z losem leżą na miejscowym cmentarzu, daleko od ukochanych Korobów.

Stojąc nad ich grobami, tak bardzo chcę im powiedzieć, jaka dumna jestem, że pochodzę z takiej rodziny i podziękować za to, że mogę szczęśliwie żyć w wolnej i demokratycznej Rzeczypospolitej.

Kiedy opowiadałam o sobie, panowała przejmująca cisza. Moja przyjaciółka **SOSNA** słuchała z ogromnym zaciekawieniem i tylko od czasu do czasu słyhać było głębokie westchnienie wyrażone jękiem poruszających się gałęzi. W ten sposób przekazywała mi, że utrwała w swojej specyficznej pamięci sprawy ważne, które nigdy nie powinny ulec zapomnieniu. Historia nas uczy, że budując przyszłość, nie można zapominać o przeszłości. Tu, w Ustroniu Morskim, każdy dom i każda rodzina ma swoją historię zamkniętą we wspomnieniach ludzi, zwartą w ich splecionych losach, w walce, pracy, dążeniach i dorobku kilku pokoleń mieszkających tu ludzi.

- Jesteś jedną z tych, która ma powody do dumy, że jej rodzinną ziemią jest właśnie Ustronie Morskie, miejscowość, która ma swoją bogatą historię i swój niepowtarzalny współczesny wizerunek, w tworzeniu którego mają swój udział twoi przodkowie oraz najbliższa rodzina - zdawało się, że mówi **SOSNA**.

Nie wiem, czy zauważyłaś, że z Ustroniem Morskim wiąże się wszystko, co jest **naj**... Podam ci kilka przykładów, a sama na pewno odnajdziesz wiele innych.

Najpiękniejsza miejscowość Pomorza Środkowego, mająca **najdłuższy** brzeg morski, nad którym **najpiękniej** szumią morskie fale, a turyści mogą oglądać **najpiękniejsze** widoki zachodzącego słońca. Rośnie tu **najstarszy** w Polsce dąb, 800-letni Bolesław i jest **najwięcej** zabytków architektonicznych i przyrodniczych. Z **najwyższej** i **najbardziej** okazałej budowli – kościoła parafialnego, trzy razy dziennie kurant wygrywa melodie **najpiękniejszych** pieśni religijnych, przypominając mieszkańcom i turystom, że ich życie i działanie, ich radości z sukcesów i gorycze porażek ma **najlepszy** Bóg w swojej opiece. Biorąc pod uwagę niewielką liczbę stałych mieszkańców, można stwierdzić, że działa tu **największa** w regionie grupa artystów: plastyków, poetów, prozaików, rzeźbiarzy i ludzi uprawiających rzemiosło artystyczne. Ich talent, pasje i dzieła cieszą się **największym** zainteresowaniem lokalnej społeczności oraz **najbardziej** wyrażają i sławią kulturę morską. Bardzo ważny jest fakt, że wójt gminy p. Stanisław Zieliński jest jedynym wójtem w Polsce pełniącym **najdłużej** to stanowisko (jest wójtem od lutego 1982 r. – bez przerwy pełni funkcję 7 kadencji). Ty też uczęszczasz do **najnowszego** gimnazjum (wybudowane zostało w 2006 r.) i możesz rozwijać swoje zainteresowania i zdolności pod kierunkiem **najlepszych** nauczycieli, w otoczeniu **najwspanialszych** koleżanek i kolegów.

Ale **naj**... to także **najbardziej** odczuwalne skutki niszczącej siły Bałtyku, który na długim odcinku pozbawił nas plaży i zagroził istnieniu wielu obiektów położonych nad jego brzegiem. Wstrzymanie procesu niszczenia stało się **największą** troską władzy samorządowej, która podjęła się trudnego zadania ochrony brzegu morskiego przez umocnienia zagrożonych obiektów i wydm ścianką Larsena na długości 1250 m oraz zabiciu 26 ostróg falochronowych. Plaża została odzyskana, co można uznać jako **największy** sukces w walce człowieka z morzem.

Zamilkła moja przyjaciółka **SOSNA**, tylko jej gałęzie na wschód schylone cichutko szumiały, w zgodnym z falami rytmie. Stała taka cisza, że mogłam usłyszeć własne myśli. - Jakże nie dziękować losowi, że pozwolił mi żyć w takiej miejscowości.

Daleki odgłos morza uderzał w piaszczysty brzeg i echem dochodził do igiełek **SOSNY**.

W pewnej chwili usłyszałam, jak wiatr od morza niesie tęskną melodię znanej piosenki szantowej „Morze szumiące, kołyszące szumem fal, cudne jak bajka w blaskach wieczornej zorzy ...” i wyobraziłam sobie, że ta melodia płynie nie tylko po falach Bałtyku, ale także innych mórz Europy i rozśławia naszą dużą, i moją małą ojczyznę. Pomyślałam, jak dobrze, że należymy do Unii Europejskiej. Polakom, którzy chcą żyć bezpiecznie, szczęśliwie i stabilnie, zapewnić sobie postęp gospodarczy i międzynarodową pozycję – potrzebna jest Europa. Ale także Europie potrzebna jest Polska ze swoją historią i kulturą małych ojczyzn, z zabytkami wpisanymi na listę Światowego Dziedzictwa, z dorobkiem naukowym i kulturowym, a także Europie potrzebne jest moje Ustronie, z tym wszystkim co już osiągnęło i co jeszcze zamierza osiągnąć, ale przede wszystkim z „ustroniakami” gotowymi do podejmowania wysiłków dla wspólnego dobra, tolerancyjnych dla poglądów i przekonań innych, rozumiejących uczucia i potrzeby drugich, w tym także sąsiednich narodów, ludzi, których cechuje ogromne przywiązanie do swego miejsca na ziemi.

Moje rozważania przerwała natrętna myśl:

W tym roku kończę gimnazjum. I co dalej? I natychmiast pojawia się odpowiedź. Po wakacjach nauka w szkole ponadgimnazjalnej, potem studia, po ukończeniu których na pewno powrócę do Ustronia Morskiego, gdzie mój dom, rodzinny dom. Marzę, aby w przyszłości tu mieszkać i tak jak moi najbliżsi pracować dla dobra tej miejscowości i jej mieszkańców, cieszyć się z jej rozwoju i osiągnięć.

Poruszyły się gałęzie **SOSNY**, wprawiając w radosny ruch zielone igiełki. Chyba nadszedł czas rozstania – pomyślałam i jeszcze mocniej przytuliłam się do kory drzewa, na której odczułam ślady przeszłości. I wtedy moja przyjaciółka wyszumiała: „Napisz o tym, jak rosłaś, jakie miałaś marzenia, nadzieje i obawy i jakich mądrości życiowych nabyłaś. Ile znaczy dla ciebie rodzinna ziemia i ten polski, piękny Bałtyk. To będzie najwspanialszy prezent, jaki możesz mi ofiarować.”

Na pewno to zrobię – przyrzekłam **SOSNIE** – przecież wiesz, mnie ta ziemia od innych droższa – **MNIE TEŻ** – zaszumiała **SOSNA**.

Zwycięzcy w kategorii wiersz

Justyna Kreft

Zespół Szkół w Sztutowie im. Pamięci Ofiar Stutthofu

Ten wiatr dzisiejszy z mej Ojczyzny
Przypomina mi daleki szum morza
Ten śpiew ptaków mówi mi o
Mewach które zamieszkują wybrzeże
Tak bardzo bym chciała nawet w tej chwili
Popatrzeć w tą daleką morską stronę
W której toni niejedna osoba poniosła śmierć
W której istnień jest niezliczenie dużo
Której piękno zachwyca wszystkich
Którzy mieli okazje je zobaczyć
Tu w tych okolicach niejedna miłość wzrastała
I przy niejednej rozłące serce pękało
Gdyby morze umiało wypowiedzieć to co widziało
Tych opowieści byłoby nieskończenie wiele
Każdy co choć przez chwile wsłuchałby się wiatr
Poczułby jak wiele ma ono lat
Jak wiele statków zatopiło i jak wiele
Przeżywało razem z cierpiącymi

Moja mała Ojczyzna
Którą zwiem domem
Tak samo jak i morze przeżyła wiele
Chciałabym któregoś dnia posłuchać
Co mają do powiedzenia
I morze i te stare drzewa
Które są i ustrajają mój dom
Na pewno niemało bym usłyszała
I niemało w sercu zachowała
Wszystko to co by we mnie zostało
Opowiadałabym tak by nawet po zniknięciu tych miejsc
Pamięć została
Gdyby tak każdy nie ważne w jakim wieku
Kochał te miejsca jak ja kocham
Całym sercem i duszą
Wiedziałyby co ja naprawdę czuję
I o czym mówię
Zachód słońca jest podobno
Wszędzie ten sam
Lecz ja w to nie wierzę
Morze ma tą magię w sobie
Która przemawia do każdego
W inny sposób
By nie zapomnieć że
To właśnie dzięki niemu
Żyjemy...
Cieszymy się...
Jesteśmy...
Ta podmorska toń skrywa tajemnic wiele
Niektóre są już odkryte
Ale wiele pozostanie nie wyjaśnionych
To samo jest z mą Ojczyzną
Nie wszystko o niej wiem
Lecz każdy może być pewien że
Kocham ją...

XXXV Walne Zebranie Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich

Następnie dokonano wyboru komisji mandatowo-skrutacyjnej, w skład której weszli: **Andrzej Szczodry**, **Paweł Nogalski** oraz **Zbigniew Jeszka**. Wybrano także prezydium zebrania i przewodniczącego obrad, którym został burmistrz Władysławowa **Adam Drzeżdżon**. Uczestnicy obrad przyjęli porządek obrad, w myśl którego sprawozdanie Zarządu z działalności Związku w roku 2008 przedstawił dyrektor biura ZMiGM **Grzegorz Walczukiewicz**. W sprawozdaniu omówione zostały działania, jakie Związek podejmował w minionym roku oraz plany na przyszłość. Następnie dyrektor G. Walczukiewicz przedstawił sprawozdanie finansowe oraz omówił sytuację finansową Związku za rok 2008. W dyskusji dotyczącej programu działalności Związku głos zabrał prezes **Andrzej Bojanowski**, który omówił plany współpracy z Ministerstwem Środowiska oraz plany organi-

W dniach 16 i 17 kwietnia 2009 r. w Cetniewie gm. Władysławowo odbyło się XXXV Walne Zebranie Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich. Obrady otworzyli i gości powitali prezes Związku Miast i Gmin Morskich **Andrzej Bojanowski** oraz burmistrz Władysławowa **Adam Drzeżdżon**, który zaprezentował walory gminy Władysławowo, gospodarza XXXV Walnego Zebrania Delegatów.

zacji konferencji „Natura 2000”. Natomiast wiceprezes Związku **Piotr Jania** omówił harmonogram imprez kulturalno-sportowych na sezon 2009, które zostały objęte patronatem ZMiGM.

W kolejnym punkcie obrad przedstawione zostało sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok 2008 i wniosek o udzielenie absolutorium dla Zarządu za rok 2008. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej **Sławomir Ruszkowski** odczytał sprawo-

zdanie Komisji Rewizyjnej, które pozytywnie oceniło działalność Zarządu i komisja wniosowała o udzielenie absolutorium dla Zarządu Związku.

W dyskusji głos zabrał także członek zarządu województwa pomorskiego **Wiesław Byczkowski**, który odniósł się do działalności ZMiGM: autostrada A1, porty i ich działalność. Swoimi refleksjami podzielił się również poseł na Sejm RP **Jan Kulas**: strategia rozwoju Morza Bałtyckie-

PREZYDIUM XXXV WZD. OD LEWEJ: ADAM DRZEŹDŻON – BURMISTRZ WŁADYSŁAWOWA, ANDRZEJ BOJANOWSKI – PREZES ZMiGM, PIOTR JANIA – WICEPREZES ZMiGM

go – dokument w przygotowaniu na zlecenie komisji europejskiej; 2010 r. – rocznica powrotu Pomorza do Polski; 90-lecie szkolnictwa morskiego; zapowiedź dyskusji w Sejmie na temat polityki morskiej; podziękowanie za redagowanie „Czasu Morza”, które jest inspiracją do pewnych działań na forum Sejmu; omówienie działań zespołu ds. gospodarki morskiej; obietnica pomocy i wsparcia w załatwieniu spraw morskich.

Prezentacji OPO Cetniewo, który gościł uczestników Walnego Zebrania Delegatów, dokonał **Ryszard Stachurski**, dyrektor Ośrodka Przygotowań Olimpijskich.

W kolejnym punkcie obrad Informację Zarządu na temat bieżącej działalności Związku przedstawił dyrektor Grzegorz Walczukiewicz. Wskazał na takie inicjatywy jak:

- „Euro Sea 2009” – turniej piłki nożnej dla młodzieży – finał 14 - 15 maja Gdańsk,
- I Forum Miast Szlaku Bursztynowego – Gdańsk, 20 - 21 maja 2009,

- Morska edukacja młodych talentów Wybrzeża” – 4 - 5 czerwca 2009, Gdańsk,
- Projekt do Euroregionu Bałtyk- Ekoturystyka,

- Bank Meritum współorganizacja forum gospodarczego – zaproszenie skarbników gmin nadmorskich,
- prace nad ustawą o portach i przystaniach,
- odrestaurowanie żaglowca „Generał Zaruski” – ogłoszenie zbiórki publicznej,
- Konferencja „Natura 2000” – wrzesień 2009, Darłowo,
- Wystawa „Gdańsk światową stolicą bursztynu”, Brema.

Zabierając w tej kwestii głos prezes Andrzej Bojanowski podkreślił duże zaangażowania Gdańska w projekty realizowane przez Związek. Gdańsk widzi w ZMiGM partnera do realizowania różnych przedsięwzięć, czego wynikiem jest współorganizacja I Forum Miast Szlaku Bursztynowego czy Euro Sea 2009. Zapelował do delegatów o większą aktywność w działaniach podejmowanych przez Związek.

W ramach dyskusji i wolnych wniosków głos zabrała **Alicja Zajączkowska** z Łęborka. Przedstawiła projekt drogi św. Jakuba. Omówiła trasy Dróg Jakubowych, tworzenie ciągu pielgrzymowania, przedstawiła miasta i punkty trasy oraz oznakowanie miejsc szczególnych, czy projektowanie punktów informacji turystycznej w takich krajach jak Litwa, Niemcy oraz Polska. Poinformowała także, że konferencja dotycząca Dróg Jakubowych odbędzie się w grudniu 2009 r. W dyskusji głos zabrali także **Waldemar Jaworowski** z Rewala, który mówił o małej aktywności delegatów i o ochronie brzegu morskiego, oraz **Tomasz Bobin** z Darłowa, który ustosunkował się do tych zarzutów oraz poinformował o propozycji organizacji dwóch konferencji o portach morskich w dwóch >

> portach: małym, np. w Kołobrzegu, i dużym, np. w Gdańsku.

W kolejnym punkcie obrad uczestnicy WZD podjęli uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania Zarządu z działalności ZMiGM w roku 2008, w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania planu dochodów i wydatków na rok 2008, w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Związku za rok 2008, w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi za rok 2008, w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego opracowania polityki morskiej przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej (uchwałę publikujemy obok).

Bogdan Ołdakowski, przedstawiciel firmy „Actia Forum”, zaprezentował modele zarządzania portami morskimi, natomiast dyrektor Urzędu Morskiego – **Andrzej Borowiec** przedstawił plany zagospodarowania przestrzeni brzegu i morza. Omówiono takie kwestie jak

Uchwała Nr 26 / 21 / 2009
XXXV Walnego Zebrania Delegatów ZMiGM
w sprawie opracowania polityki morskiej
Rzeczypospolitej Polskiej

§ 1

XXXV Walne Zebranie Delegatów ZMiGM z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Rządu RP w sprawie opracowania polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej. Przedstawione przez Ministerstwo Infrastruktury „Założenia polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej”, przekazane do konsultacji społecznych, wychodzą naprzeciw oczekiwaniom gmin i miast zrzeszonych w ZMiGM szczególnie w zakresie:

- zapewnienia skutecznej i bezpiecznej dla środowiska ochrony brzegów morskich,
- modernizacji i utrzymania infrastruktury dostępu do portów morskich od strony morza,
- rozwoju turystyki morskiej i nadmorskiej,

• włączeniu obszarów morskich RP do polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego kraju.

Delegaci obecni na XXXV Walnym Zebraniu Delegatów ZMiGM wnoszą o umieszczenie w planie realizacji działań priorytetowych polityki morskiej Rzeczypospolitej Polskiej istotnych dla samorządów zrzeszonych w ZMiGM niżej wymienionych działań:

- utrzymanie i modernizacja infrastruktury dostępu do portów o nie podstawowym znaczeniu dla gospodarki morskiej od strony morza i lądu,
- wzmocnienia roli samorządów w procesie zarządzania portami morskimi,
- nowelizacji ustawy o portach i przystaniach morskich w celu wzmocnienia roli samorządów w zakresie zarządzania i gospodarowania gruntami portowymi.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

wyrazem jest powołanie zespołu ds. polityki morskiej, podległego Premierowi RP. Omówiła prace dotyczące dostosowania polityki morskiej RP do przepisów UE.

W części przeznaczony na dyskusję, w której uczestniczyła minister A. Wypych-Namietko, głos zabrali: poseł **Zdzisław Czucha**, który omówił ustawę o rynku rybnym. Waldemar Jaworowski, który pytał o stanowisko rządu na temat budowy gazociągu, Tomasz Bobin, który poruszył kwestię stosunków własnościowych terenów portowych w ramach nowelizacji ustawy o portach i przystaniach morskich, **Michał Graban** poruszający sprawę decentralizacji portów, Piotr Jania poruszający kwestię zarządzania portami, **Anna Stelmaszyk** i Andrzej Borowiec mówiący o ochronie brzegów morskich.

Po wyczerpaniu się głosów w dyskusji obrady XXXV Walnego Zebrania Delegatów Związku Miast i Gmin Morskich zakończono.

MAGDALENA WOŹNIAK

obszary morskie RP, obszar kompetencji urzędów morskich, przepisy regulujące zagospodarowanie przestrzenne terenów morskich, kształtowanie polityki przestrzennej państwa, odpowiedzialność za politykę morską, projekt planu ochrony „Natura 2000”, plan pilotażowy zagospodarowania Zatoki Puckiej, zagospodarowanie obszarów morskich na przykładzie kanału Mielin i Piastowskiego oraz przebudowa wejścia do Portu Gdynia.

W obradach WZD Związku Miast i Gmin Morskich uczestniczyła wiceminister infrastruktury **Anna Wypych-Namietko**. Odniosła się do polityki międzynarodowej dotyczącej spraw morskich, podkreśliła znaczenie spraw polityki morskiej, czego

W dniach 12-13 czerwca 2009 roku w Szczecinie odbył się XXV Jubileuszowy Sejmik Morski pt. „Europa Bałtycka, przeszłość, teraźniejszość, nowe wyzwania”. Sejmik rozpoczął się w Bazylice św. Jana Chrzciciela mszą św. w intencji ludzi morza, a obrady odbywały się w sali konferencyjnej hotelu Nowotel w Szczecinie. Uroczystego otwarcia dokonał dyrektor Stowarzyszenia Civitas Christiana Krzysztof Puc. Prof. zw. dr hab. Franciszek Gronowski, uczestnik wszystkich dotychczasowych sejmików, przypomniał z kolei genezę powołania sejmiku, jego historię oraz znaczenie dla polskiej gospodarki morskiej szczególnie po wstąpieniu do UE. Podczas dyskusji próbowano także określić zadania sejmiku na najbliższą przyszłość.

XXV Jubileuszowy Sejmik Morski

NAGRODĘ DLA ZWIĄZKU MIAST I GMIN MORSKICH Z RĄK WALDEMARA JAROSZEWICZA – CIVITAS CHRISTIANA ODBIERA PIOTR JANIA – WICEPREZES ZMIGM

W obradach uczestniczyli m.in. **Anna Wypych-Namietko** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury, **Wojciech Drożdż** – członek zarządu województwa zachodniopomorskiego, **Tomasz Jarmoliński** – zastępca prezydenta miasta Szczecin oraz liczni przedstawiciele przedsiębiorstw gospodarki morskiej, szczecińskich wyższych uczelni, gmin i powiatów oraz samorządów województw.

W pierwszym dniu dyskutowano nad społeczno-kulturowymi aspektami funkcjonowania i rozwoju Europy Bałtyckiej w twórczości naukowej i publicystycznej prof. Jerzego Zalewskiego, które przedstawił na sejmiku prof. dr hab. **Dariusz Waldziński** z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dyskutowano także nad koncepcją Europy Bałtyckiej przedstawionej przez prof. dr hab. **Tadeusza Palmowskiego** z Uniwersytetu Gdańskiego oraz nad strategią Unii Europejskiej dla Regionu Bałtyckiego, którą przedstawił uczestnikom konferencji dr hab. **Jacek**

Zaucha z Instytutu Morskiego Uniwersytetu Gdańskiego. Moderatorem pierwszego dnia sejmiku był dr **Michał Pluciński** z Uniwersytetu Szczecińskiego.

W pierwszym dniu trwania sejmiku morskiego zostały wręczone wyróżnienia dla zasłużonych, którzy wnosili znaczną pomoc w organizacji konferencji. Wyróżniono m.in. Polską Żeglugę Morską, Port Szczecin-Świnoujście, Spółkę Bulk-Cargo, Związek Miast i Gmin Morskich.

W drugim dniu uczestnicy sejmiku podjęli tematy dotyczące problemów regionalnych takich jak kwestia bezpieczeństwa energetycznego Polski w aspekcie realizowanej budowy terminalu LNG w Świnoujściu. Ocenę dotychczasowych działań związanych z realizacją tej inwestycji przedstawił prof. dr hab. inż. kpt. ż.w. **Stanisław Gucma** – rektor Akademii Morskiej w Szczecinie, a koncepcję dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z wykorzystaniem drogi morskiej przez Świnoujście przedstawił przedstawiciel Ministerstwa Skarbu **Rafał Wardziński**.

Drugim ważnym tematem poruszone przez prof. dr hab. **Jerzego Wronka** z Uniwersytetu Szczecińskiego było przedstawienie nowych koncepcji Komisji Europejskiej dotyczących korytarza transportowego, a związanym z tym udziałem portów zachodniopomorskich w koncepcji budowy autostrad morskich mówił w tym kontekście prof. dr hab. **Marek Grzybowski** z Instytutu Morskiego w Gdańsku. Drugi dzień zdominowały sprawy budowy terminalu gazowego w Świnoujściu i sprawy związane z większym wykorzystaniem gospodarczym Odry. Problem ten przedstawił dr **Krzysztof Woś** z Akademii Morskiej w Szczecinie.

Uczestnicy sejmiku wypracowali i przyjęli deklarację XXV Sejmiku Morskiego.

Związek Miast i Gmin Morskich został nagrodzony przez organizatorów sejmiku za długoletnią merytoryczną współpracę, efektywnym kołem sterowym – prezentowanym na zdjęciu.

PIOTR JANIA

EUROSEA
E2009

I Ogólnopolski Turniej

Rezultatem inicjatywy członków Związku Miasta i Gmin Morskich stało się zorganizowanie wspólnie z MOSiR Gdańsk I Ogólnopolskiego Turnieju Piłki Nożnej Euro Sea 2009 dla młodych miłośników futbolu urodzonych po 31 grudnia 1996 r. Turniej finałowy odbył się w dniach 14-15 maja w Gdańsku. Patronat nad imprezą przyjął Prezydent Miasta Gdańska **Paweł Adamowicz**, a wśród sponsorów znaleźli się **ENERGA** (jako sponsor główny) oraz **Danffos LPM Polska**. Patronat medialny przyjęli: „Polska Dziennik Bałtycki”, **TVP Gdańsk** i **TVO Chełmsat**.

Do udziału w I Ogólnopolskim Turnieju Piłki Nożnej Euro Sea 2009 zakwalifikowały się reprezentacje następujących miast i gmin: Darłowo, Dziwnów, Elbląg, Gdynia, Kosakowo, Lębork, Łeba, Międzyzdroje, Pruszcz Gdański, Pszczółki, Puck, Rewal, Słupsk, Stegna, Trzebiatów i Władysławowo. Podczas pierwszego dnia turnieju finałowego rozgrywanego na boisku treningowym gdańskiej Lechii, przeprowadzone zostały eliminacje, które wyłoniły cztery najlepsze zespoły.

Wybór Gdańska na miejsce organizacji piłkarskich spotkań w ramach mistrzostw Europy w 2012 roku to nie tylko nobilitacja, ale i zobowiązanie. Zobowiązanie do wykazania się szczególnym zapałem do tej dyscypliny sportu – mówi **Grzegorz Walczukiewicz**, dyrektor biura Związku Miast i Gmin Morskich.

Dlatego czuliśmy się szczególnie zobligowani do organizacji i przeprowadzenia projektu, który sprawi nie tylko satysfakcję jego uczestnikom, ale pokaże, że Gdańsk żyje tymi mistrzostwami zarówno w wymiarze dotyczącym budowy stadionu, ale także krzewienia kultury fizycznej wśród najmłodszych.

Piłki Nożnej Euro Sea 2009

TVO Chelmsat

Oto tabele poszczególnych grup:

GRUPA A

1. Pszczółki - 7 pkt.
2. Gdynia - 6 pkt.
3. Władysławowo - 4 pkt.
4. Łeba - 0 pkt.

GRUPA B

1. Elbląg - 7 pkt. (więcej strzelonych bramek)
2. Rewal - 7 pkt.
3. Trzebiatów - 3 pkt.
4. Dziwnów - 0 pkt. (zespół nie dojechał)

GRUPA C

1. Łęgowo gm. Pruszcz Gdański - 7 pkt.
2. Kosakowo - 6 pkt.
3. Łębork - 4 pkt.
4. Międzyzdroje - 0 pkt.

GRUPA D

1. Słupsk - 7 pkt.
2. Darłowo - 6 pkt.
3. Stegna - 4 pkt.
4. Puck - 0 pkt.

>

> Podobnie jak mecze w grupach, tak i spotkania Superfinału rozgrywane 15 maja charakteryzowały ogromna ambicja, zaciętość i interesujący poziom sportowy. Młodzi sportowcy udowodnili, że nie są im obce arkana futbolu, podobnie jak żądza sukcesu przy respektowaniu zasad fair play. Na najlepszych czekały puchary, medale oraz wartościowe nagrody w postaci sprzętu sportowego, ale w powszechnym odczuciu równie ważny był dla uczestników turnieju sam udział w zawodach. **A oto końcowa klasyfikacja: I miejsce wywalczyła reprezentacja Elbląga, II miejsce zajęła drużyna z Łęgowa gm. Pruszcz Gdański, na III miejscu uplasowała się reprezentacja Pszczółek, IV miejsce zajęła drużyna ze Słupska.**

NAGRODY WRECZA GRZEGORZ WALCZUKIEWICZ – DYREKTOR BIURA ZMiGM

- Zainteresowanie turniejem oraz jego przebieg potwierdził trafność inicjatywy – powiedział dyrektor biura ZMiGM **Grzegorz Walczukiewicz**. Utwierdził nas w przekonaniu, że warto ją kontynuować, dlatego już dziś planujemy, żeby jego drugą edycję przeprowadzić w 2010 r. w którymś z miast województwa zachodniopomorskiego, natomiast w 2011 finałowy mecz kolejnej edycji turnieju rozegrać na murawie stadionu Baltic Arena w Gdańsku.

Na zakończenie turnieju organizatorzy zaprosili jego uczestników do Centrum Hewelianum w Gdańsku, gdzie czekał na nich nie tylko poczęstunek, ale także interesujące historyczne prezentacje.

SUPERFINALIŚCI I OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU Euro Sea 2009

REPREZENTACJA ELBLĄGA – I M-CE

REPREZENTACJA ŁĘGOWA (GMINA PRUSZCZ GD.) – II M-CE

REPREZENTACJA PSZCZÓŁEK – III M-CE

REPREZENTACJA SŁUPSKA – IV M-CE

NAJLEPSZY STRZELCZAK TURNIEJU
 – TOMASZ NAWOTKA Z ELBLĄGA OTRZYMUJE
 PUCHAR PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
 Z RĄK Z-CY DYREKTORA MOSIR GDAŃSK
 – MARCINA WOJCIECHOWSKIEGO

Adresy stowarzyszonych miast i gmin morskich

CEDRY WIELKIE

Urząd Gminy, ul. Krasickiego 16
83-020 Cedry Wielkie
tel. 058 683 61 65
fax 058 683 61 66
www.cedry-wielkie.pl
urzad@cedry-wielkie.pl

DARŁOWO

Urząd Miejski, pl. T. Kościuszki 9
76-150 Darłowo
tel. 094 314 22 23
fax 094 314 23 33
www.darlowo.pl
poczta@darlowo.pl

DZIWNÓW

Urząd Miasta, ul. Szosowa 5
72-420 Dziwnów
tel. 091 327 51 63
fax 091 327 51 64
www.dziwnow.pl
um@dziwnow.pl

ELBLĄG

Urząd Miasta, ul. Łączności 1
82-300 Elbląg
tel. 055 235 35 36
fax 055 235 35 55
www.umelblag.pl
umelblag@elblag.com.pl

GDAŃSK

Urząd Miejski,
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
tel. 058 323 60 00
fax 058 323 61 66
www.gdansk.gda.pl
prezydent@gdansk.gda.pl

GDYNIA

Urząd Miasta,
al. Marszałka Piłsudskiego 52/54
81-382 Gdynia
tel. 058 668 80 00
fax 058 620 97 98
www.gdynia.pl
umgdynia@gdynia.pl

GNIEWINO

Urząd Gminy, ul. Pomorska 8
84-250 Gniewino
tel. 058 676 76 77
fax 058 676 72 26
www.gniewino.pl
gniewino@gniewino.pl

HEL

Urząd Miasta, ul. Włajka 50
84-150 Hel
tel. 058 677 72 40
fax 058 677 72 77
www.hel-miasto.pl
ratusz@hel-miasto.pl

JASTARNIA

Urząd Miasta, ul. Portowa 24
84-140 Jastarnia
tel. 058 675 20 72
www.jastarnia.pl
jas_bor@poczta.onet.pl

KOŁOBRZEG - miasto

Urząd Miasta, ul. Ratuszowa 13
78-100 Kołobrzeg
tel. 094 355 15 00
fax 094 352 37 69
www.kolobrzeg.pl
urzad@um.kolobrzeg.pl

KOŁOBRZEG - gmina

Urząd Gminy,
ul. Trzebiatowska 48a
78-100 Kołobrzeg
tel. 094 352 48 48
fax 094 352 48 49
www.gminakolobrzeg.com.pl
sekretariat@gmina.kolobrzeg.pl

KOSAKOWO

Urząd Gminy, ul. Żeromskiego 29
81-198 Kosakowo
tel. 058 660 43 00
fax 058 660 43 01
www.kosakowo.pl
sekretariat@kosakowo.pl

KROKOWA

Urząd Gminy, ul. Szkolna 2
84-110 Krokowa
tel. 058 675 41 00
fax 058 675 41 01
www.krokowa.pl
urzad@krokowa.pl

KRYNICA MORSKA

Urząd Miasta, ul. Górników 15
82-120 Krynica Morska
tel. 055 247 65 27
fax 055 247 65 66
www.krynicamorska.pl
um@krynicamorska.pl

LĘBORK

Urząd Miasta,
ul. Armii Krajowej 14
84-300 Lębork
tel. 059 862 42 80
fax 059 862 24 27
www.lebork.pl
burmistrz@um.lebork.pl

ŁEBA

Urząd Miejski, ul. Kościuszki 90
84-360 Łeba
tel. 059 866 15 13
fax 059 866 13 37
www.leba.eu
sekretariat@leba.eu

MIĘDZYZDROJE

Urząd Miejski,
ul. Książąt Pomorskich 5
72-500 Międzyzdroje
tel. 091 327 56 31
fax 091 327 56 30
www.miedzyzdroje.pl
um@miedzyzdroje.pl

PRUSZCZ GDAŃSKI - gmina

Urząd Gminy,
ul. Wojska Polskiego 30
83-000 Pruszcz Gdański
tel. 058 692 94 21
fax 058 682 27 14
www.pruszczg.ug.gov.pl
wojt@pruszczgdanski.pl

PRUSZCZ GDAŃSKI - miasto

Urząd Miasta, ul. Grunwaldzka 20
83-000 Pruszcz Gdański
tel. 058 775 99 21
fax 058 682 34 51
www.pruszcz-gdanski.pl
urzad@pruszcz-gdanski.pl

PSZCZÓŁKI

Urząd Gminy, ul. Pomorska 18
83-032 Pszczółki
tel. 058 683 91 28
fax 058 682 91 95
www.pszczolki.pl
urzad@pszczolki.pl

PUCK

Urząd Miasta, ul. 1 Maja 13
84-100 Puck
tel. 058 673 05 00
fax 058 673 05 33
www.miasto.puck.pl
sekretariat@miasto.puck.pl

REWAL

Urząd Gminy, ul. Mickiewicza 19
72-344 Rewal
tel. 091 386 26 24
fax 091 386 27 58
www.rewal.pl
ug@rewal.pl

SŁUPSK

Urząd Miejski, pl. Zwycięstwa 3
76-200 Słupsk
tel. 059 842 32 36
www.slupsk.pl
urzad@um.slupsk.pl

SOPOT

Urząd Miasta, ul. Kościuszki 25/27
81-704 Sopot
tel. 058 521 37 50
www.sopot.pl
ums@sopot.pl

STEGNA

Urząd Gminy, ul. Gdańska 34
82-103 Stegna
tel. 055 247 82 96
fax 055 247 83 95
www.stegna.ug.gov.pl
stegna_e@zgwrp.org.pl

SZCZECIN

Urząd Miasta, pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin
tel. 091 424 59 31
fax 091 424 53 22
www.um.szczecin.pl
prezydent@um.szczecin.pl

SZTUTOWO

Urząd Gminy, ul. Gdańska 55
82-110 Sztutowo
tel. 055 247 81 51
fax 055 247 81 52
www.sztutowo.ug.gov.pl
info@sztutowo.ug.gov.pl

ŚWINOUJŚCIE

Urząd Miasta,
ul. Wojska Polskiego 1/5
72-600 Świnoujście
tel. 091 321 27 80
fax 091 321 59 95
www.swinoujscie.pl
sekretariat@um.swinoujscie.pl

TRZEBIATÓW

Urząd Miejski
Rynek 1
72-320 Trzebiatów
tel. 091 387 29 84
fax 091 387 26 19
www.trzebiatow.pl
zarzad@trzebiatow.pl

USTKA

Urząd Miasta,
ul. ks. kard. S. Wyszyńskiego 3
76-270 Ustka
tel. 059 815 43 00
fax 059 815 43 78
www.ustka.pl
um@um.ustka.pl

USTRONIE MORSKIE

Urząd Gminy, ul. Rolna 2
78-111 Ustronie Morskie
tel. 094 351 55 35
fax 094 351 55 97
www.ustronie-morskie.pl
ustronie-mor@post.pl

WŁADYSŁAWOWO

Urząd Miasta, ul. gen. Hallera 19
84-120 Władysławowo
tel. 058 674 54 00
fax 058 674 07 63
www.wladyslawowo.pl
um@wladyslawowo.pl